

Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter

Å sikre kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter er en viktig del av Sanitetskvinnenes arbeid og en viktig del av kvinners helse.

Våre politiske saker

Prevensjon

- For å sikre likeverdige helsetjenester bør staten sørge for at alle kvinner i Norge har tilgang til gratis prevensjon.
- Det er behov for mer forskning på bivirkninger av ulike typer prevensjon og forskning og kunnskapsutvikling om ulike typer prevensjon for menn.
- Det må sikres økt kunnskap i helsetjenesten om prevensjon, spesielt langtidsvirkende prevensjon.
- Det må sikres at skolehelsetjenesten, studenthelsetjenesten og helsestasjon for ungdom har kompetanse og utstyr for å tilby alle typer prevensjon og god prevensjonsveiledning.

Sanitærprodukter

- Alle sanitærprodukter skal være gratis og tilgjengelig for alle.
- Det må sikres at alle sanitærprodukter er trygge, og det bør opplyses om menskopp som et bærekraftig alternativ.

Abort

- Abort skal være en trygg og faglig forsvarlig helsetjeneste som er tilgjengelig for alle.
- Abortnemndene bør avvikles frem til uke 18. Kvinner som har behov, skal få faglig støtte og veiledning.
- Primærhelsetjenesten, i tillegg til spesialisthelsetjenesten, skal kunne tilby medisinsk (medikamentell) abort inntil uke 10 i svangerskapet.
- Vi må hindre innskrenkinger i abortloven, inkludert forslag om innføring av reservasjonsmulighet for fastleger.
- Kvinner må få gratis tilbud om oppfølging før, under og etter både selvbestemt abort og spontanabort.

Seksualitetsundervisning

- Vi ønsker en helhetlig, normkritisk og inkluderende seksualitetsundervisning for alle. Den skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet med tanke på kjønn, kjønnskarakteristika, seksuell orientering, funksjonsvariasjon og etnisitet. Undervisningen bør inkludere blant annet seksuell helse, menstruasjon, samtykke, porno, seksuelle orienteringer og seksuell nytelse.

Kompetanse

- Hele tjenesteapparatet i kommune- og spesialisthelsetjenesten bør få lett tilgjengelig kompetanseheving innen SRHR i møte med ulike brukere.
- Myndighetene må bistå med formidling av informasjon om SRHR til de som har begrensede norskkunnskaper.
- Forskning og kunnskapsbasert helsehjelp omkring kjønnsinkongruens bør styrkes.

Bioteknologiloven

- Vi støtter endringene som nå implementeres i bioteknologiloven, inkludert at sæddonasjon og eggdonasjon skal likestilles, at assistert befruktning for enslige skal tillates, at gravide skal tilbys tidlig ultralyd og blodprøve og at aldersgrensen for det som defineres som risikosvangenskap settes ned fra 38 til 35 år.

Bakgrunn

Å sikre kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter (SRHR) er en del av *Strategisk plan 2021-2024*, og er derfor et viktig politisk område for Sanitetskvinnene. SRHR handler om retten til å bestemme over egen kropp og seksualitet, og er en grunnleggende menneskerettighet. Sanitetskvinnene mener at alle har rett til å leve ut sin seksuelle identitet, at alle skal få elske hvem de vil, og ha mulighet til å gifte seg og få barn dersom de ønsker det. Alle har også rett til å leve ut sin kjønnsidentitet og sitt kjønnsuttrykk. Ingen skal oppleve diskriminering på bakgrunn av seksuell identitet eller kjønnsidentitet. Sanitetskvinnene mener at alle har rett på likeverdige helsetjenester.

Definisjoner og begreper

Reproduktiv helse: Er definert som en tilstand av fullstendig fysisk, mentalt og sosialt velvære knyttet til reproduksjon – ikke bare fravær av sykdom og lidelse. Reproductiv helse handler blant annet om familieplanlegging og prevensjon, herunder informasjon og helsetilbud.

Reproduktive rettigheter: Omfatter blant annet retten til å bli informert om og å ha tilgang til trygge og effektive metoder for prevensjon.

Seksuell helse: Er i likhet med reproduktiv helse definert som en tilstand av fullstendig fysisk, mentalt og sosialt velvære knyttet til seksualitet. Dette krever en positiv og respektfull tilnærming til seksualitet og seksuelle relasjoner og forutsetter muligheten til å gjøre sine seksuelle erfaringer fri fra tvang, diskriminering og vold, uavhengig av seksuell orientering og bakgrunn.

Seksuelle rettigheter: Omfatter menneskerettigheter som allerede er anerkjent i nasjonale lover, internasjonale menneskerettighetsdokumenter og omforente erklæringer. De innbefatter alle menneskers rett til best mulige helsetjenester, tilgang til seksualundervisning, respekt for kroppslig integritet, å velge om en vil være seksuelt aktiv eller ikke, og til fritt å kunne velge partner uavhengig av seksuell orientering.

Seksuell identitet: Seksuell identitet handler om hvem vi blir forelsket i, hvem vi blir seksuelt tiltrukket av, og hvem man eventuelt ønsker å være kjæreste med. Seksuell legning eller orientering er andre ord som brukes.

Kjønnsidentitet: Kjønnsidentitet er hvilket/hvilke kjønn en person identifiserer seg som. Kjønnsuttrykk er måten en person uttrykker sin kjønnsidentitet på.

Kjønnsinkongruens: Et annet ord for det å oppleve å være trans er kjønnsinkongruens. Kjønnsinkongruens er mangel på samsvar mellom det kjønn en person identifiserer seg som og det kjønn som ble tildelt/registrert ved fødsel. Andre ord og begreper som brukes er transkjønnet, transmann, transkvinne, ikke-binær, skeiv, gender fluid og queer. Mange som opplever å være et annet kjønn enn det de ble tildelt ved fødselen, kaller seg for trans.

Samarbeidspartnere

- [Amathea](#)
- [Sex og samfunn](#)
- [Sex og Politikk](#)
- [Nasjonalt SRHR-nettverk](#)
- [Internasjonalt SRHR-nettverk](#)
- [Kvinnehelsealliansen](#)
- [Vulvaklinikkene](#)
- [Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning](#)

Våre aktiviteter på området

- [Doavisa](#)
- [Min M](#)

Strategiske dokumenter, rapporter og lovverk

- [Snakk om det! Strategi for seksuell helse 2017-2021](#)
- [Handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd – informasjon og tilgjengelighet 2020-2024](#)
- [Trygghet, mangfold, åpenhet. Regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk 2017-2020](#)
- [#Ungdomshelse – regjeringens strategi for ungdomshelse 2016-2021](#)
- [Srhr.no](#)

Dette dokumentet revideres årlig. Sist revidert